

Pápežova audiencia o roku milosrdenstva (24. februára 2016)

„Milosrdenstvo a moc“ - to je názov katechézy pápeža Františka, ktorú predniesol pri dnešnej generálnej audiencii na Námestí sv. Petra. Svätý Otec tak pokračoval v cykle katechéz o milosrdenstve v Biblii, ktorý začal v súvislosti s prebiehajúcim Jubilejným rokom milosrdenstva.

02.04.2016

Drahí bratia a sestry, dobrý deň.
Pokračujeme v katechézach o milosrdenstve vo Svätom písme. V rozličných pasážach sa hovorí o mocných, o kráľoch, o „vysoko postavených“ mužoch a aj o ich arogancii a ich bezpráví. Bohatstvo a moc sú skutočnosťami, ktoré môžu byť dobré a užitočné pre všeobecné dobro, ak sa dajú do služby chudobným a všetkým, so spravodlivosťou a láskou. Avšak, ako sa to už častokrát stáva, keď sa žijú ako privilegium, s egoizmom a spupnosťou, menia sa na nástroje korupcie a smrti. Tak sa stalo aj v epizóde o Nabotovej vinici opísanej v Prvej knihe kráľov, v 21. kapitole, pri ktorej sa dnes pristavíme.

V tomto texte sa hovorí, že kráľ Izraela Achab chce kúpiť vinicu istého muža menom Nabot, lebo táto vinica hraničí s kráľovským palácom. Ponuka sa zdá byť legitímna, dokonca štedrá, avšak v Izraeli boli

pozemky považované za takmer nepredajné. Dokonca i Kniha Levitikus predpisuje: „*Pôda sa teda nebude predávať navždy, lebo pôda je moja a vy ste len cudzincami a prišelcami u mňa*“ (Lv 25,23). Pôda je posvätná, lebo je darom od Pána, ktorý ako taký treba opatrovať a zachovávať, ako znamenie Božieho požehnania, ktoré prechádza z generácie na generáciu a ako záruku dôstojnosti pre všetkých. Negatívna odpoveď Nabota kráľovi má teda zmysel: „*Božechráň, aby som ti dal dedičstvo po svojich otcoch!*“ (1Kr 21,3).

Kráľ Achab reaguje na toto odmietnutie s trpkosťou a nevôľou. Cíti sa byť urazený – on je kráľ, vládca – umenšený vo svojej zvrchovanej moci a frustrovaný vzhľadom na možnosť uspokojiť svoju túžbu vlastniť. Vidiac ho takto sklúčeného sa jeho manželka Jezabel, pohanská kráľovná, ktorá sa pričinila

o vzrast uctievania modiel a dávala zabíjať Pánových prorokov (porov. 1Kr 18,4), – nielenže bola nedobrá, bola zlá – rozhodne sa zasiahnuť. Slová, ktorými sa obracia na kráľa sú veľmi význačné. Počúvajte tú zlobu, ktorá je za touto ženou: „*Máš ty ale moc nad Izraelom! Vstaň, jedz a rozveseľ sa, ja ti zaopatrim vinicu jezraelského Nabota*“ (v. 7). Dáva dôraz na prestíž a na moc kráľa, ktorá je, podľa jej spôsobu videnia, odmietnutím Nabota spochybnená. Moc, ktorú naopak ona pokladá za absolútnu a pre ktorú sa každá túžba mocného kráľa stáva rozkazom. Veľký svätec Ambróz napísal malú knižku o tejto epizóde. Volá sa „Nabot“. Bolo by dobré si ju, v tomto pôstnom období, prečítať. Je veľmi pekná, je veľmi konkrétna.

Ježiš, pripomínajúc tieto skutočnosti, nám hovorí: „*Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. Medzi vami*

to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vaším služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vaším sluhom“ (Mt 20,25-27). Ak sa stratí rozmer služby, moc sa mení na aroganciu a stáva sa nadvládou a útlakom. To je práve to, čo sa deje v epizóde o Nabotovej vinici. Kráľovna Jezabel sa bezohľadným spôsobom rozhodne odstrániť Nabota a svoj plán zrealizuje. Využíva klamné zdanie zvrátenej zákonnosti: v mene kráľa rozosiela listy starším a predstaveným mesta nariaďujúc, aby falošní svedkovia verejne odsúdili Nabota z toho, že sa rúhal voči Bohu a kráľovi, zločin hodný odsúdenia na smrť. Po smrti Nabota sa tak kráľ môže zmocniť jeho vinice. A toto nie je príbeh dávnych čias, ale je to príbeh dneška, príbeh mocných, ktorí na to, aby mali viac peňazí vykorisťujú chudobných, vykorisťujú ľudí. Je to príbeh obchodovania s ľuďmi, otrockej práce, chudobných

ľudí pracujúcich načierno a s minimálnou mzdou, aby obohatili mocných. Je to príbeh skorpumpovaných politikov, ktorí chcú viac a viac a viac! Preto som hovoril, že nám prospeje prečítať si tú knihu sv. Ambróza o Nabotovi, lebo je to kniha veľmi aktuálna.

Hľa, kam až vedie vykonávanie autority bez rešpektovania života, bez spravodlivosti, bez milosrdenstva. A hľa, kam až vedie smäd po moci: stáva sa chamtivosťou, ktorá chce vlastniť všetko. V tomto ohľade je osobitne poučný jeden text proroka Izaiáša. Pán v ňom varuje pred nenásytnosťou bohatých veľkostatkárov, ktorí chcú vlastniť čoraz viac domov a pozemkov. Prorok Izaiáš hovorí: „*Beda tým, čo hromadia dom na dom a pole pripájajú k poľu, takže nieto viac miesta a uprostred krajiny ste sami*

ubyťovaní“ (Iz 5,8). A prorok Izaiáš nebol komunistom!

Boh je však väčší než zlomyseľné činy a špinavé hry uskutočňované ľuďmi. Vo svojom milosrdenstve posielal proroka Eliáša, aby pomohol Achabovi obrátiť sa. Teraz obrátime stranu, a ako pokračuje príbeh? Boh vidí tento zločin a klope aj na dvere Achabovho srdca a kráľ, postavený zoči-voči svojmu hriechu, chápe, pokoruje sa a prosí o odpustenie. Aké pekné by bolo, keby mocní vykorisťovatelia dneška urobili to isté! Pán prijíma jeho pokánie; predsa len však bol zabitý nevinný človek a spôsobená vina bude mať nevyhnutné následky. Spáchané zlo tak naozaj zanecháva svoje bolestivé stopy a ľudské dejiny nesú tieto rany.

Milosrdenstvo aj v tomto prípade ukazuje hlavnú, najúčinnnejšiu cestu, ktorou sa treba uberať. Milosrdenstvo môže uzdraviť rany a

môže zmeniť dejiny. Otvor svoje srdce milosrdenstvu! Božie milosrdenstvo je silnejšie než hriech ľudí. Je silnejšie, toto je Achabov príklad! Poznávame jeho moc, keď si pripomíname príchod nevinného Božieho Syna, ktorý sa stal človekom, aby zničil zlo skrze svoje odpustenie. Ježiš Kristus je pravý kráľ, jeho moc je však úplne odlišná. Jeho trón je kríž. On nie je kráľom, ktorý zabíja, ale naopak, dáva život. Jeho kráčanie ku všetkým, najmä k tým najslabším, poráža samotu a osud smrti, ku ktorému vedie hriech. Ježiš Kristus so svojou blízkosťou a nehou privádza hriešnikov na miesto milosti a odpustenia. A toto je milosrdenstvo Boha.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/papezova-
audiencia-o-roku-milosrdenstva-24-
februara-2016/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/papezova-audiencia-o-roku-milosrdenstva-24-februara-2016/) (13.08.2025)